

Gyermekkoromtól kezdve a Debreceni Nagytemplomban

Amikor végig gondoltam eddigi életemet, rájöttem, hogy annak legfontosabb eseményei kisgyermekkoromtól kezdve mind a Debreceni Református Nagytemplomhoz, illetve az ide tartozó gyülekezethez kötődnek! Valószínűleg nagyon kevesen vannak ilyen helyzetben, ezért gondoltam ezeknek az emléktöredékeknek a leírására.

- Engem még az Egyetemi Templomban kereszteltek **1950 őszén**, mivel édesapám a Debreceni Tisza István Tudományegyetem Hittudományi Karának tanszékvezető tanára volt, és így az egyetemi tanári villák egyikében laktunk. De még abban az évben a fakultást kítették az egyetemről, így mi beköltöztünk a Péterfia utca 33 szám alatti épületbe. Ettől kezdve lett tagja családnak a nagytemplomi gyülekezetnek.
- Minden vasárnap délelőtt, kánikulában, esőben, hóban, fagyban Édesapám vezetésével, Édesanyámmal és két testvéremmel mentünk az istentiszteletre. Gyermekistentisztelet nem volt. Kevesen jártak a templomban, gyér volt a világítás, télen hideg volt, és hangosítás sem volt. A gyülekezet még éppen csak kezdte tanulni a ritmikus éneklést, az orgona is elég rossz állapotban volt, a kántor abban az időben Musza Feri bácsi volt.
- **1958: Karácsony első napja.** Ezen az ünnepen azért sokan eljöttek az istentiszteletre. Nagy tél volt, hó és jég borította Debrecen utcáit, csodálatos jégvirágok voltak az ablakokon, nagyon hideg volt a templomban is. Hosszú volt az istentisztelet, az úrvacsoraosztás – legalábbis nekem nagyon – már nagyon fázott a kezem, lábam, különösen, amikor a templom előtt még sokat beszélgettek szüleim a gyülekezet tagjaival! De mégis, valamilyen felejthetetlen, csodálatos, meghitt karácsonyi hangulat vett körül bennünket, amire mai napig szívesen emlékszem. Otthon a cserépkályha melegénél várt bennünket a karácsonyfaillat és a finom karácsonyi ebéd.
- **1964-ben** konfirmáltam. D. Dr. Dezső László nagytszeteletű úr tartotta a konfirmációi előkészítőt. Mindössze öten-hatan konfirmáltunk abban az évben. Nagyon szerettem ezeket az alkalmakat, alig vártam, hogy vasárnaponként ebéd után mehessek a konfirmációi órára. Februárban kezdődött, éppen olvadó jég, víz volt mindenütt az utcákon, a cipőm teljesen beázott, de én nagyon szaporáztam a lépteimet a Református Kollégium előtt, nehogy elkéssek a Múzeum utcai Lelkészi Hivatalból, az előkészítőről. Laci bácsi kedves, megnyugtató hangján tanította a kátét, én szívesen hallgattam és a következő alkalomra mindig pontosan megtanultam a feladott részeket. Én ezt úgy fogtam fel, mintha ezen múlna a jövőm. Nagyon szép néhány hónap volt ez számomra.
- **1964 április** végén volt a konfirmációm. Életem egyik első és legszebb napja. Nagyon készültem rá. Hideg áprilisi szél volt, de ragyogó napsütés, a templom még nagyon hideg volt, kabátban ültünk, csak addig vettük le, amíg az erre az alkalomra varratott fehér ruháinkban az úrasztalához járultunk. Lelkipásztorunk megáldott bennünket egyenként, majd Nagy Géza

tanár úr, az akkori főgondnok a gyülekezet tagjaivá fogadott bennünket. Ez a szép emlék elkísért egész életemben. Valahányszor az úrasztalához járulok, és ránézek a világ legszebb úrasztali edényeire- ma már tudom, a híres Zólyomi oszlopos kannák és a hólyagos kehely- mindig eszembe jut ez a nap és szinte egy belső hang szólal meg bennem: Mária, te itt vettél először úrvacsorát!

- Aztán a Református Gimnázium tanulója lettem és gyakran jöttünk a Nagytemplomba vasárnapi istentiszteletre. Kántus tag is voltam. **1967 tavaszán** rendezték a Debreceni Alkotmányozó Zsinat 400 éves évfordulóját a Nagytemplomban. Sok külföldi egyházi személy, híres emberek, teológusok vonultak be színes öltözetekben, ki-ki a maga liturgus öltözetében vagy egyetemi talárjában. Engem elbűvölt a látvány. A Kántusban énekelünk Pákozdy Kati barátnőmmel, még szólót is. Rengeteg próbánk volt előtte. Mi a karzatról néztük az eseményeket, a templom tele volt, sok-sok hazai és külföldi egyházi delegáció érkezett erre az alkalomra. Nagyon felemelő ünnepség volt.
- **1969** őszén édesapámmal egyik tanítványának, Mónus Bélának az esküvőjén voltunk a Nagytemplomban. Mögöttünk ült egy fiatalember, elmondása szerint ott pillantott meg először. Gaál Botond volt az, ő lett a férjem.
- **1978. június 3-án** volt az esküvőnk, természetesen a Nagytemplomban. Nagy hőség jött, széllal, sokan eljöttek a templomi esküvőnkre, Dr. Bartha Tibor püspök volt az eskető lelkészünk.
- Egy kicsit még visszatekintve az **1960-70-es évekre**, voltak érdekes alkalmak. Pl. éjféλι istentisztelet Óév napján, amikor a Rákóczi harang zúgása mellett a gyülekezeti közösségben léptünk át az Új esztendőbe. A város egyébként egészen csendes volt, a mostani hangulathoz egyáltalán nem hasonlított az akkori szilveszterezés. Manapság dárídós multság van, akkor lelki csendességben léptük át az új esztendő küszöbét.
- **1979**-ben született első gyermekünk: Gerzson Miklós, **1982**-ben a második: Botond Ágoston és **1985**-ben a harmadik: Veronika Mária. Mindhármójuk keresztelese a Nagytemplomban történt rendes istentiszteleten, ilyenkor a kereszteleő nagypapa végezte az istentiszteleti szolgálatot is. Gerzsont a nagypapa, Gaál Miklós keresztelte, Botondot a nagypapa, Dr. Czeglédy Sándor, és Veronkát pedig szintén a Czeglédy nagypapa keresztelte magyarul és angolul, mivel a keresztszülők amerikai barátaink voltak.
- **1988. november 10-11.** A Református Kollégium 450 éves jubileumát ünnepeltük. A férjem ekkor már egyetemi tanárként a Teológiai Akadémia dékánja volt, de ő töltötte be a Kollégium főigazgatói tisztét is. Így nagyon sok feladat hárult ránk az ünnepséggel kapcsolatban. 12 diszunktort avatott a Teológiai Akadémia a világ minden részéről. A Nagytemplomot gyönyörűen felvirágoztuk, ezt a férjemmel együtt készítettük elő. Olyan szépek még soha nem láttam a Nagytemplom belső részét. Zsúfolásig tele volt külföldi vendégekkel és gyülekezeti képviselőkkel, állami vendégekkel. Kint szokatlanul hideg volt, fagyponat alá süllyedt a hőmérő higanyszála, -11 Celsius fokra ébredtünk. Másnapra olyan

jégpáncél borította az utakat, hogy a közlekedés is nehéz volt. A nagytemplomi óriási tömegeből szinte sugárzott az, hogy valami készül az egyházon kívüli politikai világban.

- **1989.március 15.** Az első szabad Március 15. ! Csodálatos érzés! Óriási , lelkes, ünneplő tömeg ,a férjem tartotta az ünnepi beszédet a Nagytemplom lépcsőjén felállított emelvényről.
- Érdekes, hogy a Debreceni Nagytemplom gyülekezetében nem nagyon volt szokás az istentisztelet Szentestén. Más gyülekezetekben ilyenkor telt templomok voltak. De nálunk is elkezdődött a szentestei istentiszteleti gyakorlat. Lassan szaporodott a látogatottság, pedig meg volt hirdetve. **1992 Karácsonyán** sem voltunk sokan, de akkor már jó néhányan az úrasztala körül énekeltünk és ekkor alakult meg a Nagytemplomi Gyülekezeti Kórus. Ekkor már Vad Zsigmond volt a lelkészünk.
- Gyermekeink konfirmációja is a Nagytemplomban történt **1993**-ban, **1995**-ben és **1998**-ban.
- Itt iktatom közbe, hogy engem még az is köt a Nagytemplomhoz, bár indirekt módon, hogy mind édesapám, mind pedig a férjem évtizedekig voltak a nagytemplomi gyülekezet presbiterei. Édesapám még tagja volt annak a 100 tagú egyháztanácsnak (presbitériumnak), amely az egész debreceni reformátusság életét irányította. Ekkor még csak ún. egyházrészek voltak, majd később kapták az önálló jogkörrel rendelkező egyházközség nevet. Édesapám is és férjem is rendelkeztek lelkészi végzettséggel, de ők nem gyülekezetben szolgáltak, hanem teológiai professzorként. Édesapám gyakorlati teológiát, a férjem rendszeres teológiát tanított.
- Az 1991-92-es akadémiai esztendő a családnak Amerikában töltötte, férjem Princetonba kapott meghívást az ottani teológiai kutatóintézetben. Később, 2008-ban a Nagytemplomi Kórusal is énekeltünk ott! A princetoni tapasztalataim alapján **1993**-ban az újonnan megalakult Tiszántúli Református Egyházkerületi Nőszövetség szervezésében útjára indítottam Debrecenben is az ökumenikus VILÁGIMANAP megünneplését, minden év első márciusi pénteki napján. Az első két évben a Nagytemplom adott otthont az eseménynek, azóta minden évben más felekezet templomában rendezzük meg.
- **1997 augusztusában** a Református Világszövetség XXIII. Nagygyűlésének a Debreceni Nagytemplom adott helyet. A Magyar Református Egyház delegációjának női tagja lehettem, a Női Előkonferencia egyik főszervezője voltam. Óriási spirituális élmény volt számomra ez a világméretű esemény, a Föld minden részéről ideseregglő küldöttekkel, világhírű egyházi vezetőkkel történő találkozás felejthetetlen élmény marad számomra.
- **2005. december első vasárnapja:** A Magyar Református Nőszövetség kezdeményezésére létrehozott Kárpát-medencei Imanap megtartása először Debrecenben, a Nagytemplomban történt. Ez csendes tiltakozás volt a 2004. december 5-i népszavazás kapcsán, amikor is az elszakított magyar földön élő magyar testvéreink nem kaphatták meg a kettős állampolgárságot. Azóta ez már megtörtént 2010-ben a kormány jóvoltából.

- **2012 júniusában** a Tiszántúli Egyházkerületi Nőszövetség és a Királyhágómelléki Egyházkerületi Nőszövetség közös nagy nyári konferenciájára a Nagytemplomban került sor. A templom valamennyi hajója és a karzatok annyira megteltek zsúfolásig, hogy több száz résztvevőt a Kollégium Oratóriumába kellett átirányítani. Ők nagy képernyőn keresztül kapcsolódtak a templomi eseményekhez. Kint nagy hőség volt, a templom nyitott kapuin, ablakain kihallatszott a többezres gyülekezet éneke, amely egészen a Kossuth utcáig hallható volt. Valóban megvalósult a szép énekünk óhaja: „Zengd Jézus nevét, zengd világ!”

2012. október 12-én volt Veronika Mária leányunk esküvője a Nagytemplomban, aki férjét szintén a Nagytemplomban ismerte meg 2011. Karácsony első napján! Édesapja, Gaál Botond eskette a fiatal párt az 1Kor 13 alapján.

2014 Pünkösöd másodnapja: konfirmációm 50. évfordulóját ünnepeltük a Nagytemplomban. Az egykori konfirmandusok nevében én szólhattam a gyülekezethez.

2014. november 30-án történt első unokánk, Eszterke keresztelese a Nagytemplomban, amikor is a nagypapa, Gaál Botond végezte mind a kereszteleési, mind pedig az igehirdetési szolgálatot. Ez volt advent első vasárnapja.

2016. június 25-én kereszteltük második unokánkat, Lídiát, ugyanúgy történt minden, mint Eszterke keresztelesekor a nagypapa szolgálatával.

Most **2019-et** írunk, már az unokáink is örömmel jönnek a gyermekistentiszteletre.

A gyülekezeti kórusunknak jelenleg is tagja vagyok, egy csodálatosan felújított templomhoz tartozó gyülekezet presbiteriumának tagja lehetek, ahol a gyülekezet lelki megújulásáért imádkozunk és dolgozunk. Mint presbiter a Testvérgyülekezeti Bizottság elnöki tisztét vállaltam, hála Istennek sok a tennivalónk, megannyi gazdag programot szervezünk.

Mindezért SOLI DEO GLORIA!